BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 21.464/939

Nr. 317 Duminică 17 Noembrie 1940
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

URBANISTICĂ ȘI SPOIALĂ

In sistematizarea și refacerea Bucureștilor, în deosebi în ultimii zece ani, a domnit o uluitoare superficialitate și o costisitoare fantezie „urbanistică".

Zadarnic am protestat în zeci de rânduri, împotriva construirii bloc-hous-urilor, cu 10—12 etaje, cu zeci de metri înălțime, pe străzi înguste de câțiva metri fără soare, fără lumină, fără aer. Au continuat mereu să răsară alți monștri, în ciuda tuturor obiecțiunilor cunoscătorilor cari precizau că noi nu avem terenul stâncos al New-York-ului ca să ne permitem luxul de a americaniza Capitala.

Antreprenorii au socotit ridicarea blocurilor doar o afacere rentabilă, cu atât mai rentabilă cu cât puteau economisi mai mult la calitatea și la cantitatea materialelor, sub ochii îngăduitori ai edililor cari nu vedeau că aparenta înfrumusețare a străzilor din cetatea lui Bucur, era în mare parte o spoială fără durabilitate.

Inainte de cutremurul care a îndoliat țara întreagă, zidurile crăpate și șubrezenia rezistenții unora din „blocuri" se puteau observa cu ochii liberi, puțin timp după ce constructorii dădeau în primire apartamentele fericiților proprietari amatori de „confort modern".

Au suferit avarii pe urma cataclismului și clădirile vechi și clădirile mai noi, slab construite, dar acestea — în mare majoritate — pot fi reparate radical în așa fel ca să nu mai amenințe viața locatarilor.

Cum se mai pot consolida însă blocurile cu zece etaje, ai căror pereți poartă urmele vizibile ale zguduiturilor, urme cari constituesc un tragic avertisment pentru ziua de mâine?

Așa zisa „sistematizare" poartă pecetea aceleiaș nepăsări; s'au dărâmat clădiri solide, trainice, încăpătoare pentru un plan de aliniere care se schimba de trei ori pe an, cu alte exproprieri, cu alte cheltueli, pentru ca azi să vedem în zeci de locuri, circulația întreruptă din pricină că noile clădiri, ridicate în grabă, amenință siguranța pietonilor.

Această „sistematizare urbanistică" e simbolul superficialității care a domnit în conducerea treburilor obștești la municipiu și de pe urma căreia se îmbogățeau profitorii la umbra laudelor „esteților" de ocazie.

Am pătimit prea mult de pe urma acestei practici, a cărei bază era numai spoiala fațadei. Avertismentele Destinului ne îndeamnă să muncim cu mai multă seriozitate, în toate domeniile, dacă vroim să evităm greșeli fatale a căror scadență rare ori întârzie.

Demobilizarea întregei armate

Textul decretului

Monitorul oficial nr. 268, din 14 Noembrie, publică următorul decret al conducătorului statului, general I. Antonescu:

Asupra raportului d-lor miniștri subsecretari de stat ai armatei de uscat, aerului, marinei și înzestrării din departamentul apărării naționale, sub nr. 78.098 din 12 Noembrie 1940;

In baza dispozițiunilor decretelor-legi nr. 3.052 din 5 Septembrie și nr. 3.072 din 7 Septembrie 1940,

Am decretat și decretăm:

ART. I. — Intreaga armată de uscat, aer și marină se demobilizează.

ART. II. — Demobilizarea începe în ziua de 15 Noembrie 1940, la orele 24.

ART. III. — Se mențin toate concentrările și rechizițiile actuale, până la noi dispozițiuni.

Ministerul apărării naționale este autorizat să facă și în viitor concentrări din toate elementele armatei, precum și orice fel de rechiziții, în raport cu nevoile apărării naționale.

ART. IV. — D-nii miniștri subsecretari de stat ai armatei de uscat, aerului, marinei și înzestrării din departamentul apărării naționale sunt însărcinați cu executarea prezentului decret.

Dat în București, la 12 Noembrie 1940.

RĂZBOIUL IN „TERRA VALAHORUM"

de N. BATZARIA

Privind harta Albaniei și Greciei, vedem că operațiunile războinice dintre Italia și Grecia se desfășoară mai mult în regiunea din Pind, care purta în Evul Mediu numele de „Terra Valahorum" (Țara Românilor). Precum am pomenit și într'un articol anterior, sunt aci două fronturi: frontul din Epirul propriu zis, al cărui prim obiectiv este, pentru italieni, orașul Ianina și — mai la Nord și Nord-Est — frontul albano-macedonean, al cărui prim obiectiv este orașul Florina, căruia grecii îi spun „Lerin".

Despre acest al doilea front vroim să facem în rândurile de față unele constatări cu caracter istoric și românesc. Amintim însă în treacăt că, așa cum se desprinde din filele istoriei, altul a fost drumul cel mare și mai ușor accesibil pentru invadare. Este drumul, care din Macedonia duce direct în Tesalia, lăsând la o parte provincia atât de muntoasă a Epirului.

Așa, pornind din capitala sa Pella, ale cărei ruine sunt lângă orășelul Ienige-Vardar din regiunea Salonicului, Filip al II-lea, tatăl lui Alexandru cel Mare, năvălește în Tesalia și înaintează repede în Elada propriu zisă, zdrobind rezistența opusă de greci.

Pe același drum au trecut mai târziu romanii și mult mai târziu turcii. Știu din relatările ce mi-a făcut personal mareșalul Edhem Pașa, comandantul armatei turcești în războiul turco-grec din anii 1896-97, ca toți sorții de izbândă îi întemeiase pe ofensiva prin Tesalia, pe când nu dăduse nici o importanță strategică faptului că trupele grecești reușiseră o mică înaintare în Epir în direcția orașului Ianina.

In sfârșit, că în cursul războiului balcanic din 1912-1913, pe același drum — desigur, în direcția inversă — au înaintat grecii și au cucerit orașul Salonic

Italienii nu dispun de acest drum, care se găsește în Macedonia grecească. De aceea, luptă să-și deschidă o trecere spre Tesalia prin ofensiva de pe frontul Epirului și o pătrundere în Macedonia grecească prin ofensiva de pe frontul albano-macedonean. Au însă de făcut față unor enorme dificultăți de teren, care se preteză foarte bine pentru lupte de „guerilla", dar nu pentru desfășurarea de acțiuni în stil mare și pentru folosirea artileriei grele și a mijloacelor mecanizate ale războiului modern. Lipsa de căi de comunicație — nu sunt măcar șosele oarecum practicabile — îngreunează și mai mult sarcina comandamentului italian.

Această situație se va schimba în bine pentru italieni, după ce, înfrângând rezistența opusă de greci pe frontul albano-macedonean, vor ajunge la Florina, de unde, apucând în direcția sud-vestică, pot înainta spre Tesalia, iar în direcția sud-estică spre Salonic. De acest din urmă oraș, Florina este legată prin o linie ferată de o lungime de vreo 160 de kilometri, precum și prin o șosea, a cărei stare lasă de dorit.

Dar cu prilejul luptelor ce se dau pe frontul albano-macedonean, se citează nume de regiuni, care în trecutul îndepărtat au avut o importanță istorică, precum și nume de localități, care pentru noi, ro-

(Continuare în pag. 2-a)

RAVAGIILE CUTREMURULUI

La Panciu

SEMNIFICAȚIA VIZITEI D-LUI GENERAL ANTONESCU LA ROMA

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Roma, 14. — Roma a dat azi tributul său de cea mai cordială primire, atât generalului, cât și celor cari-l însoțesc în această călătorie.

Ilustrii oaspeți au putut să constate ei înșiși care a fost demonstrația de simpatie pe care populația „Cetății eterne" a arătat-o oamenilor de stat român și cât de sinceră și de spontană a fost această demonstrație.

Am putut să ne dăm seama cum consideră locuitorii Romei pe căpeteniile legiunilor române dela Dunăre, cari și-au trimis azi, aci, pe reprezentanții lor, pe care-i consideră mai mult decât prieteni: frați de sânge și de limbă.

Evenimentul de azi este un simbol, produs de adânca prietenie, o frățietate, care nu va mai trebui să fie desmințită niciodată și care trebue să ducă poporul italian și pe cel român la o cât mai intimă cunoștință, spre o cât mai totală și mai strânsă colaborare.

Cel dintâi act concret, al acelei ere noui a raporturilor, eră care se deschide de astăzi înainte, a fost întâlnirea plină de efuziune, care a avut loc între Duce și conducătorul statului legionar român, după ce primul fusese, prin sosirea generalului, primit atât de călduros la gara „orașului etern".

Intrevederea a avut loc în după amiaza zilei acesteia și a decurs într'o atmosferă deosebită și vie căldură.

Chipul Romei s'a transformat spre a primi pe membrii guvernului român. Pe toate străzile ei sunt pavoazate drapele italiene și românești, care-i dau o notă de mare sărbătoare, demnă de acest eveniment.

Sunt mulți ani de zile, de când populația „Cetății eterne" nu a mai văzut înfrățite pe străzile ei, tricolorul italian cu cel românesc. Cu atât mai mult, ea și-a dat seama, astăzi, de importanța acestei zile și s'a revărsat pe străzile pline de soare ale diminetii acesteia frumoase de Noembrie, pentru a întâmpina cortegiul conducătorului statului legionar român, pe care l-a aclamat călduros.

La gara Termini, generalul Antonescu a fost primit de Duce și Contele Ciano, de ministrul culturii populare, Pavolini, de subsecretarul de stat al marinei și aeronauticei, de guvernatorul provinciei Roma, de alți numeroși demnitari italieni, cum și de personalul complet al celor două legații românești la Roma.

Intrevederea între cei doi șefi de stat, — Duce și oaspetele său, — a fost dintre cele mai cordiale.

Muzica a intonat imnurile naționale ale celor două țări, iar compania de onoare a prezentat onorurile.

Dela gară, generalul Antonescu, însoțit de contele Ciano, s'a dus la vila „Madama", unde va locui împreună cu ministrul de externe, d. Sturdza, în tot timpul ședерii sale la Roma.

Câteva minute mai târziu, oaspeții au fost să depună coroane la mormintele regilor Italiei, la Panteon, la mormântul soldatului necunoscut, cum și la altarul fasciștilor căzuți. De acolo, s'au dus să se inscrie în registrul deschis la palatul regal dela Quirinal.

După audiența la M. S. Regele și Impărat al Italiei, Suveranul a reținut întreaga misiune românească la prânz, care a avut loc în splendida sală de mâncare dela Quirinal.

După amiază, la ora 5, d. general Antonescu a fost primit de Ducele Mussolini, cu care s'a întreținut îndelung.

(Continuare în pag. 2-a)

IN CORPUL ZIARULUI:

AMĂNUNTE ASUPRA PRIMIRII CONDUCĂTORULUI STATULUI ROMÂN, IN CAPITALA ITALIEI

CASA M. S. REGELUI

COMUNICAT Nr. 8

Mareșalul Curții Regale face cunoscut următoarele:

In zilele de 4, 5, 6 și 7 Noembrie a. c., MAJESTATEA SA REGELE a avut audiențe de studii.

In audiență de plecare a primit pe:

D. Constantin Gane, Ministrul României la Atena.

D. Raoul Bossy, Ministrul României la Berna.

La dejun a avut invitați pe:

D. Ing. Nicolae Mareș, Ministrul Agriculturei și Domeniilor.

D. General Hansen, Șeful Misiunei Militare Germane în România.

D. General Speidel, Șeful Misiunei Aviatice Germane în România.

In ziua de 8 Noembrie MM. LL. REGELE ȘI REGINA MAMA ELENA au participat la serbările dela Iași.

In zilele de 9 și 10 Noembrie MAJESTĂȚILE LOR au vizitat Castelul Hunedoara, precum și bisericile: Sf. Marie Orlea, Streiul, Streil Sângeorz și Densuși, din județul Hunedoara, iar

In zilele de 11 și 12 Noembrie, au vizitat clădirile din București, care au fost distruse sau deteriorate de cutremurul din noaptea de 10 Noembrie, precum și spitalele, care adăpostesc pe cei răniți, cu care prilej au împărțit ajutoare celor loviți de nenorocire.

București, 14 Noemb. 1940.

De ce nu se pot prezice cutremurele?

Cel puțin odată pe săptămână, undeva în lume, scoarța pământului se cutremură.

Coaja pământului, suprafața stâncoasă pe care s'a așezat pământul negru, nu este perfect uniformă, ci este divizată prin nenumărate crăpături, pe care geologii de numesc **falii**, în imense blocuri neregulate. In mod normal, aceste blocuri sunt în echilibru unul față de celălalt.

Uneori, însă, acest echilibru se strică și atunci blocurile alunecă.

Dacă alunecarea se face treptat, aproape că nu este simțită. Dacă se produce însă brusc, atunci blocurile stâncoase încep să vibreze și aceste vibrații sunt pentru noi, locuitorii planetei, cutremurele de pământ. Unele cutremure mici sunt provocate, pe-alocuri, de explozii vulcanice; dar marea majoritate a cutremurelor este provocată de alunecarea blocurilor de-alungul faliilor.

Avem o idee foarte vagă despre forțele astronomice, exterioare pământului, care ar contribui la producerea acestor alunecări.

Oamenii de știință bănuesc ceva, dar nu pot afirma nimic sigur. De pildă, s'au făcut numeroase încercări de a stabili o legătură între cutremure și poziția planetelor. Delauney, între alții, a găsit că unele cutremure s'au înregistrat tocmai când Jupiter trecea între longitudinile cerești 135 și 265 grade. El a observat același lucru și pentru Saturn.

Diferite efecte solare, petele solare, presiunea barometrică, vântul și ploaia, au fost puse, pe rând, în legătură cu frecvența cutremurelor. Jensen era de părere că cele mai multe cutremure de pământ se petrec atunci când există un maximum de pete solare. Este interesant de notat că intervalul de 11 ani dintre minimele de pete solare este aproximativ egal cu intervalul revoluției lui Jupiter în jurul soarelui.

In orice caz, s'a putut stabili că există o periodicitate anuală. Pe continente, cele mai multe cutremure apar toamna și primăvara. In insule, vara și iarna.

Contractarea interiorului pământului, din cauza răcirii, pune în joc o forță considerabilă, care ar putea strica echilibrul blocurilor de stânci. Gazele aflate în adâncuri, la temperaturi și presiuni imense, ar putea și ele să acționeze asupra faliilor. Când gazele scapă printr'o spărtură a coajei, destinderea bruscă poate provoca o alunecare.

Seismologia admite că toate a-

(Continuare în pag. 2-a)

Joi s'a inregistrat un cutremur de gradul 3

Comunicatul observatorului astronomic din Capitală

In ziua de 14 Noembrie c., la ora 16,38, s'a înregistrat la Observatorul astronomic din București un cutremur de gradul 3.

BLOCUL CARLTON DIN CAPITALĂ

Blocul Carlton înainte de prăbușire văzut din bulevardul Brătianu

DEMISIA D-LUI BULLIT

New-York, 14 (Rador). — *Ziarul „New-York Times" află din Washington că d. Bullitt, ambasadorul Statelor Unite în Franța, a cerut să-i fie primită demisia și că d. Roosevelt i-o va primi.*

Avioanele japoneze au bombardat drumul prin Birmania și orașul Yunan

Tokio, 14 (Rador). — **Corespondentul agenției „D. N. B." anunță că avioanele japoneze de bombardare au executat noui raiduri împotriva căii prin Birmania și a orașului Yunan, alarma a durat șease ore, iar mai multe obiective militare au fost distruse.**

Corespondenta ziarului „Daily Express" a fost expulzată din Bulgaria

Sofia, 14 (Rador). — *Corespondentul agenției D.N.B. anunță că d-na Hellingworth, corespondenta ziarului „Daily Express", sosită de curând din România, a fost expulzată din Bulgaria din cauza știrilor tendențioase pe care le transmitea.*

Pagubele cauzate de urgan în Olanda

Amsterdam, 14 (Rador). — **Corespondentul agenției DNB transmite următoarele:**

Presa olandeză dă amănunte asupra pagubelor cauzate de uraganul din noaptea de Miercuri, în toate regiunile Olandei.

La Nymegue a fost omorită o persoană și la Venloo două.

Partea de răsărit a provinciei Brabant a avut cel mai mult de suferit.

La Weert, turnul vechei biserici St. Martin s'a prăbușit. Ca o consecință a violentului uragan, în portul Rotterdam câteva mici slepuri au fost smulse din ancoră. Unul din ele s'a scufundat. Celelalte au pornit în derivă în susul Meusei și au trebuit să fie prinse de serviciul portului și de poliția fluvială care le-a ancorat din nou în mod solid.

Cazarea autorităților publice și persoanelor particulare evacuate din clădirile avariate

Rechiziționarea imobilelor și apartamentelor necesare

Printr'un jurnal al consiliului de miniștri a fost autorizat ministerul afacerilor interne să rechiziționeze, acolo unde nevoia va cere, imobilele, apartamentele sau camerele necesare pentru cazarea autorităților publice și persoanelor particulare evacuate din clădirile avariate de cutremur.

Aceste rechiziții se vor executa pe tot timpul cât va dura actuala situație excepțională.

IN CORPUL ZIARULUI:

S'AU FIXAT PREȚURI MAXIMALE PENTRU LUCRUL LA CONSTRUCȚII

Statele-Unite vor construi noui vase de război

New-York, 14 (Rador). — *D. Knox, secretarul departamentului marinei, a declarat, în cursul unui discurs rostit la Boston, că Statele Unite vor construi în 1941 26 vase de război printre care două vapoare de linie și un vas purtător de avioane.*

Două tramvaie s'au ciocnit la Turin

Milano, 14 (Rador). — *Corespondentul agenției DNB comunică:*

Din cauza ceței, care îngreuia circulația, două tramvaie s'au ciocnit la Turin.

Au fost rănite 27 persoane.

NEDREAPTĂ GENERALIZARE

de I. VION

Trudnica cercetare a cronicilor trecutului are darul să ne arate, între altele, ce anume probleme au format obiectul preocupărilor celor dintr'o anumită epocă. Ea ne învață că nimic din ceeace este adevărat nu e nou, că multe din teoriile care ne încântă prin noutatea lor, au fost dezbătute de mii de ori în altă formă, mult înainte de a ne minuna noi de razele luminii ce ne deschideau orizontul.

E firesc lucru ca toți cei ce intră pe poarta vieții să descopere o mulțime de imagini și să creadă că alți ochi n'au văzut la fel, că alte inimi n'au bătut în același ritm și că alte minți n'au fost răscolite de aceleș entuziasm, de aceiaș dorință de a reforma mersul molcom al pământeștilor orânduiri.

Anii trec, experiența adaogă o inevitabilă înlănțuire avânturilor și cei cari vin din urmă se miră la rându-le de încetineala înaintașilor. De când e lumea, aparenta luptă între generații a fost aceiaș dar vai de popoarele cari n'au găsit în cumințenia vârstnicilor zăgazul necesar în fața hotărîrilor mari.

De câte ori, noi de aci, dela postul nostru de cronicari ai vremii, vecinic năpăstuiți de

(Continuare în pag. 2-a)

PE UNDE S'A SGUDUIT PĂMÂNTUL

O stradă din Panciu